

GENERALINIO ADVOKATO
M. POIARES MADURO IŠVADA,
pateikta 2004 m. balandžio 1 d.¹

1. Šiuo ieškiniu Ispanijos Karalystė prašo Teisingumo Teismo panaikinti 2002 m. gegužės 14 d. Komisijos sprendimą 2002/935/EB dėl pagalbos *Grupo de Empresas Álvarez*². Šiuo sprendimu, skirtu Ispanijai, *Grupo de Empresas Álvarez SA* (toliau – GEA) ir GEA dukterinės įmonės *Vidrios Automáticos del Norte SA* (toliau – *Vanosa*) mokesčių bei socialinio draudimo įmokų nemokėjimas po GEA ir *Vanosa* nemokumo paskelbimo – atitinkamai nuo 1997 m. lapkričio 19 d. ir 1997 m. lapkričio 14 d. iki 2001 m. sausio mėn. – pripažįstamas valstybės pagalba, nesuderinama su bendrąja rinka.

I – Bylos aplinkybės

A – Įmonių, gaunančių pagalbą padėtis

3. GEA yra porceliano ir fajanso indus gaminanti bei parduodanti įmonė. Iki 1991 m. ji buvo viena pagrindinių indų gamintojų Ispanijoje. Jos dukterinė įmonė *Vanosa*, kurios 100 % akcijų priklauso GEA, veikė stiklo gaminių pakavimo srityje. Nuo 1992 m. sektorius, kuriame šios įmonės veikė, patyrė didelių sunkumų. Dar prisidėjo Galicijos regiono, kuriame minėtos įmonės buvo įsikūrusios, ekonominė krizė.

2. Vertėtų trumpai priminti šios bylos aplinkybes. Jas priminti būtina dėl to, kad Teisingumo Teismui pateiktame ieškinyje panaikinimo pagrindai nėra aiškiai išdėstyti. Dėl tokio neaiškumo kyla procedūrinių sunkumų, kurie turi būti išspręsti prieš pradėdant nagrinėti bylą iš esmės.

4. Dėl šių sunkumų 1992–1996 m. Ispanijos valdžios institucijos teikė GEA įvairių finansinę pagalbą garantijų ir tiesioginės subsidijos forma. Nors ši pagalba galėjo būti palaikyta neteisėta, nes apie ją nebuvo pranešta, Komisija pirmajame 1997 m. liepos

¹ — Originalo kalba: portugaly.

² — OL 2002.L 329, p. 1 (toliau – skundžiamas sprendimas).

15 d. Sprendime 98/364/EB³ pripažino, kad ji atitinka Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti bei restruktūrizuoti, ir dėl to yra suderinama su bendrąja rinka. Tačiau tai paskelbdama Komisija nustatė dvi sąlygas. Viena vertus, Ispanijos valdžios institucijos turėjo susilaikyti nuo bet kokios naujos pagalbos teikimo ir visiškai taikyti patvirtintą restruktūrizavimo planą. Kita vertus, Ispanijos valdžios institucijos turėjo kiekvieną semestrą Komisijai teikti ataskaitą apie šio plano taikymą ir GEA ekonominę padėtį.

dalimis. Nagrinėdama ataskaitą Komisija nenustatė jokio leidimo skirti pagalbą sąlygų pažeidimo. Tik dėl konkurentų pateiktų skundų Komisija pradėjo naują procedūrą pagal EB 88 straipsnio 2 dalį. Šie skundai buvo grindžiami Ispanijos valdžios institucijų veiksmais, kurios atsisakė išieškoti iš šių įmonių didelę mokestinės bei socialinio draudimo įmokų skolos sumą.

B — Skundžiamas sprendimas

5. 1999 m. gegužės 21 d. Komisija gavo antrąją restruktūrizavimo plano taikymo ataskaitą. Iš šios ataskaitos ji sužinojo, kad, šių įmonių prašymu, 1997 m. Vigo (Ispanija) *Juzgada de Primera Instancia* joms paskelbė bankrotą ir kad pagal nacionalinę teisę 1998 m. buvo sudarytos sutartys su *Agencia Estatal de Administración Tributaria* (mokesčių inspekcija) bei *Tesorería General de la Seguridad Social* (socialinio draudimo įstaiga) (toliau – sutartys). 1998 m. balandžio 14 d. mokesčių inspekcijos su kiekviena iš dviejų įmonių sudarytos sutartys buvo, pirma, dėl įmonių mokestinės skolos dalinio sumažinimo ir, antra, dėl likusios skolos dalies mokėjimo atidėjimo bei ilgalaikio mokėjimo dalimis. Atskiroje sutartyje, kurią 1998 m. lapkričio 6 d. *Vanosa* sudarė su socialinio draudimo įstaiga, buvo numatytas skolos, susidariusios socialinio draudimo atžvilgiu, sumažinimas ir likusios skolos dalies mokėjimo atidėjimas bei mokėjimas

6. Skundžiamame sprendime, kuris buvo priimtas po Komisijos pradėtos procedūros, iš esmės nurodoma, kad nuo GEA ir *Vanosa* nemokumo paskelbimo datų iki 2001 m. sausio mėn. šios dvi įmonės sistemingai nevykdė pareigos mokėti mokesčius ir socialinio draudimo įmokas. Jame tvirtinama, kad pagal 2000 m. spalio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Ispanija prieš Komisiją*⁴ patvirtintą 1998 m. spalio 14 d. Komisijos sprendimą 1999/509/EB dėl pagalbos, kurią Ispanija suteikė grupei *Magefesa* bei jos teisių perėmėjams⁵, nuolatinis ir sistemingas socialinio draudimo įmokų ir didelės mokesčių sumos nemokėjimas, paskelbus nemokumą, ir sutarčių sudarymas yra valstybės išteklių perdavimas GEA ir *Vanosa*. Toliau jame nurodoma, kad šių įmonių pranašumas, kuriuo jos savo konkurentų atžvilgiu naudo-

3 — OL 1998, L 164, p. 30.

4 — C-480/98, Rink. p. I-8717.

5 — OL 1999, L 198, p. 15.

josi prekiaudamos Bendrijos rinkoje, atsirado dėl Ispanijos valdžios institucijų neveikimo, nes jos nesiėmė būtinų priemonių, kad priverstų šias įmones vykdyti savo pareigas. Dėl to gerokai padidėjo minėtų įmonių skolos, taigi valstybė bylos aplinkybėmis neveikė kaip stropus privatusis kreditorius.

EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu. Ieškovės argumentuose galima išskirti tris ieškinio dėl panaikinimo pagrindus. EB sutarties pažeidimą sudaro, pirma, klaida pasirenkant ir aiškinant taikytinus teisės aktus, antra, klaida dėl faktinių aplinkybių, pasirinktų skundžiamam sprendimui pagrįsti materialumo, ir galiausiai susijusių faktų teisinio vertinimo klaida.

7. Šiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad Ispanijos valdžios institucijų atsisakymas išreikalaus mokesčius bei socialinio draudimo įmokas, kuriuos yra skolingos GEA ir *Vanosa*, yra pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Be to, ji mano, kad ši pagalba negali būti laikoma išimtimi pagal EB 87 straipsnio 2 ir 3 dalis. Todėl nutaria, kad nagrinėjama pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, ir reikalauja, jog Ispanijos Karalystė imtųsi visų būtinų priemonių, kad susigrąžintų ją iš pagalbos gavėjo.

9. Tačiau yra abejonių dėl kito pateikto ieškinio pagrindo priimtimumo. Dublike ieškovė prašo iš dalies panaikinti skundžiamą sprendimą dėl valstybės pagalbos neapibrėžtumo laiko atžvilgiu. Šiame prašyme Komisija įžvelgia naują ieškinio pagrindą. Todėl daro išvadą, kad jis turi būti atmestas pagal Teisingumo Teismo darbo reglamento 42 straipsnio 2 dalį, draudžiančią teikti naujus ieškinio pagrindus bylos nagrinėjimo procese, išskyrus atvejus, kai šie ieškinio pagrindai pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.

II — Dėl ieškinio pagrindų priimtimumo

8. Pateikdamos savo nuomonę šalys pripažįsta, kad ieškinio pagrindai grindžiami

10. Priminsime, kad Teisingumo Teismas paprastai atmeta kiekvieną teisinį pagrindą, kuris pirmą kartą pateikiamas dublike. Be abejo, kartais jis pripažįsta šioje stadijoje pateiktą naują ieškinio pagrindą, bet tik šiais trimis išimtiniais atvejais: kai paaiškėja, kad

ieškinio pagrindas tik atkartoja anksčiau tiesiogiai arba netiesiogiai pateiktą ieškinio pagrindą⁶ arba kai tai yra viešuoju interesu pagrįstas ieškinio pagrindas, kuriuo Bendrijos teismas gali remtis *ex officio*⁷, arba kai jis yra grindžiamas nauju dalyku, paaiškęjusi bylos nagrinėjimo procese⁸.

11. Šiuo atveju atrodo neabejotina, kad pavėluotai pateiktas ieškinio pagrindas yra nepriimtinas. Koks yra dublike pateiktų Ispanijos vyriausybės reikalavimų tikslas? Ji kritikuoja tai, kaip Komisija nustatė pagalbos buvimo laikotarpį. Šis ieškovės suformuluotas ieškinio pagrindas yra dviprasmiškas. Jis atrodo vientisas, tačiau jį sudaro du atskiri dalykai.

12. Viena vertus, ieškovė teigia, kad skundžiamo sprendimo motyvuose pagalbos buvimo laikotarpis apibrėžiamas neaiškiai. Todėl šis sprendimas formaliu požiūriu yra neteisėtas, nes jis nemotyvuotas. Taigi ieškinio pagrindas grindžiamas kitokia teisine baze, nei ieškinyje pateikiami ieškinio pagrindai, kurie visi iš esmės yra susiję su minėto skundžiamo sprendimo teisėtumu. Mano manymu, nauja baze grindžiamas pavėluotai pateiktas ieškinio pagrindas, ne-

susijęs su ieškinyje pateiktais teisiniais pagrindais, aiškiai yra naujas ieškinio pagrindas, kuris turi būti pripažintas nepriimtiniu. Tačiau jei pagal tam tikrą savo praktiką Teisingumo Teismo turėtų laikyti tokį ieškinio pagrindą viešuoju interesu pagrįstu ieškinio pagrindu, kuriuo Bendrijos teismas gali remtis *ex officio*⁹, jam pakaktų konstatuoti, kad Komisija atliko pareigą motyvuoti, skundžiamo sprendimo motyvų 41–55 punktuose, aiškiai nurodyma pagalbos trukmę ir samprotavimus, kaip ji taip nustatė¹⁰. Jei ir būtų nutarta, kad jis yra priimtinas, nemotyvuotas ieškinio pagrindas yra nepagrįstas.

13. Kita vertus, ieškovė tiesiogiai iškelia ginčijamos pagalbos trukmės klausimą. Konkrečiau sakant, ji kaltina Komisiją dėl to, kad ši nustatė, jog pagalba pradėta teikti nuo nemokumo procedūrų pradžios, nors šios procedūros ir po jų sudarytos sutartys yra atsisakymo (išieškoti skolas), kuriam Komisija pritarė savo pirmajame 1997 m. Sprendime 98/364, dalis. Šiame kaltinime Komisija mato paprastą problemą dėl pagalbos truk-

6 — 1982 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas *Amylum prieš Tarybą* (108/81, Rink. p. 3107, 25 punktas).

7 — 1997 m. vasario 20 d. Sprendimas *Komisija prieš Daffix* (C-166/95 P, Rink. p. I-983, 24 punktas).

8 — 2002 m. spalio 15 d. Sprendimas *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 369–379 punktai).

9 — Atrodo, kad pareigos motyvuoti, kaip viešuoju interesu pagrįsto ieškinio pagrindo, kvalifikavimas teismų praktikoje nusistovėjo, tačiau lieka tam tikras netikrumas dėl procedūrinių pasekmių. Kartais Teisingumo Teismas paprasčiausiai mano, kad „gali *ex officio* nagrinėti esminius pažeidimus“, vienas iš kurių yra pareigos motyvuoti pažeidimas (žr., pavyzdžiui, 1991 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Oliveira prieš Komisiją*, C-304/89, Rink. p. I-2283, 18 punktą), kartais jis nutaria, kad tai yra pareiga, su kuria jis yra susijęs (žr., *inter alia*, 2003 m. liepos 3 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-457/00, Rink. p. I-6931, 102 punktą). Mano manymu, teisė iškelti viešuoju interesu pagrįstą ieškinio pagrindą yra tik galimybė, o ne teisinė pareiga. Tai yra „pareiga“ tik bendrąja prasme, Bendrijos teismui užtikrinant veiksmingą teisminę gynybą, kuri atsiranda tik akivaizdžiai pažeidus pareigą motyvuoti.

10 — Šiuose skundžiamo sprendimo punktuose Komisija aiškiai patikslina pagalbos laikotarpį ir savo norą paneigti viešosios valdžios institucijų neveikimą atitinkamų įmonių skolų atžvilgiu po šių įmonių nemokumo paskelbimo.

mės nustatymo, kuri kyla iš kito skundžiamo sprendimo vykdymo etapo. Tačiau man atrodo teisingiau manyti, kad privilegijų suteikimo momentas ir laikotarpis, per kurį buvo teikiamos privilegijos, tiesiogiai kyla iš pagalbos kvalifikavimo. Taigi šis ieškinio pagrindas, kaip ir kiti, yra susijęs su EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu. Tačiau tai nereiškia, kad jis yra priimtinas.

nemokumo procedūrų ir vėliau sudarytos sutartys)¹¹.

15. Galiausiai šioje byloje šios pastangos yra bergždžios. Iš tikrųjų šis kaltinimas nėra, kaip teigia ieškovė, paprastas argumentas, paremiantis ieškinio pagrindus. Tai yra tikras ieškinio pagrindas, pagrįstas kitu samprotavimu ir kitokiomis teisinėmis bei faktinėmis aplinkybėmis nei ieškinyje. Nors jis ir susijęs su ieškinyje nurodytu sprendimo panaikinimu, taip suprantamas ieškinio pagrindas yra aiškiai kitoks nei ieškinyje nurodyti ieškinio pagrindai. Jis praplečia ginčo objektą, kai šis yra nustatytas ir iš esmės negali būti keičiamas. Tokiu atveju pagal Teisingumo Teismo praktiką yra griežtai nustatyta, kad ieškovas nebegali juo pasinaudoti¹².

14. Be abejo, reikėtų iškelti šio ieškinio pagrindo pagrįstumo klausimą, jeigu jo priimtumas galėtų būti nustatytas. Reikėtų pasakyti, kad pagalbos suteikimo momentas gali būti nustatytas skirtingai. Iš esmės pagalba gali atsirasti tik suteikus ginčijamas privilegijas. Tačiau gali būti ir kitaip, jei šios privilegijos buvo suteiktos pažeidžiant Komisijos sprendimą dėl leidimo teikti pagalbą. Iš tikrųjų šiuo atveju leistinų priemonių teisėtumas yra griežtai susijęs su tuo, ar atitinkama valstybė narė laikosi Komisijos nustatytų sąlygų. Jei gali būti nustatyta, kad valstybė nevykdo įsipareigojimų ir nesilaiko nustatytų sąlygų, būtų galima manyti, kad pagalbos kvalifikavimas apima ne tik nenumatytas privilegijas (šiuo atveju – atsisakymas (išieškoti skolas) po sutarčių sudarymo), bet ir priemones, kurios jų nagrinėjimo metu neprieštaravo Sutarties taisyklėms (šiuo atveju – atsisakymas (išieškoti skolas) po

16. Pridėkime, kad šiuo atveju negali būti taikoma Darbo reglamente numatyta išimtis: kad ir koks būtų ieškinio pagrindo pagrindimas, negalima manyti, kad šis ieškinio pagrindas grindžiamas aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui. Iš esmės nebuvo jokios kliūtis, kad tariamas neteisėtumas būtų nurodytas priėmus ginčijamą sprendimą.

11 — Šiuo klausimu žr. Keppenne J.-P., *Guide des aides d'État en droit communautaire*, Bruylant, Bruxelles, 1999, p. 94.

12 — Žr., pavyzdžiui, 1982 m. balandžio 1 d. Sprendimą *Dürbeck prieš Komisiją* (11/81, Rink. p. 1251, 13 punktas) ir 1984 m. gruodžio 6 d. Sprendimą *Biovillac prieš LEB* (59/83, Rink. p. 4057, 24 punktas).

17. Iš to, kas pasakyta, darytina išvada, kad pagalbos teikimo laikotarpio neapibrėžtumu pagrįstas ieškinio pagrindas šiais dviem požūriais turi būti pripažintas nepriimtiniu.

III — Dėl EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimo ir valstybės pagalbos kvalifikavimo

18. Ieškovė prašymą dėl panaikinimo grindžia trimis ieškinio pagrindais. Pirmuoju ji ginčija atitinkamus teisės aktus ir kriterijus, taikomus sunkumus patiriančių ūmonių pagalbos priemonėms. Jų taikymas reikštų, kad bet kokia nemokumo procedūra būtų valstybės pagalba. Darydama prielaidą, kad bus pripažintas šis pagrindas, ji antruoju ieškinio pagrindu ginčija, kad Ispanijos valdžios institucijos išliko pasyvios tuo laikotarpiu, kai buvo nemokami mokesčiai ir socialinio draudimo ūmokos. Savo trečiuoju ieškinio pagrindu ieškovė prieštarauja dėl Komisijos pateikto minėtų valdžios institucijų veiksmų vertinimo.

19. Pirmuoju iš šių ieškinio pagrindų iš esmės yra ginčijamas „privataus kreditoriaus“ kriterijaus tinkamumas nagrinėjant veiksmus sunkumus patiriančių ūmonių atžvilgiu, o kiti du grindžiami klaidomis, kurios tariamai padarytos byloje taikant šį kriterijų.

A — Teisės klaida: dėl privataus kreditoriaus kriterijaus tinkamumo apibrėžiant valstybės pagalbos sąvoką

20. Visų pirma ieškovė mano, kad nagrinėjami veiksmai – tai įprastas su bankroto procedūra susijusių nacionalinių teisės aktų taikymas. Bet kuriai kitai tokioje pat padėtyje esančiai ūmonei būtų pritaikytos tokios pat procedūros. Ji teigia, kad dėl skundžiamame sprendime Komisijos pasirinkto nagrinėjimo keliamas bendrojo pobūdžio reglamentavimo, o ne specialiųjų priemonių klausimas, kaip to reikalauja Bendrijos teisės aktai dėl valstybės pagalbos. Taigi kyla pavojus visoms valstybių narių nustatytoms bankroto prevencijos procedūroms.

21. Tiesa, 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendime *Ecotrade* Teisingumo Teismas nusprendė, kad galimas valstybės mokestinių pajamų praradimas dėl visiško individualių priverstinių vykdyimų uždraudimo ir palūkanų skaičiavimo visoms atitinkamos ūmonės skoloms sustabdymo, taikant ypatingo administravimo režimą, negali savaime pateisinti šio režimo laikymo pagalba, nes tokia pasekmė yra nesuderinama su jokių teisiniu režimu, nustatančiu nemokios ūmonės ir jos kreditorių santykius; ir negalima iš to automatiškai daryti išvados dėl viešosios valdžios institucijų papildomos tiesioginės ar netiesioginės

finansinės naštos, skirtos atitinkamoms įmonėms suteikti tam tikrą pranašumą, buvimo¹³. Tačiau ypatingomis aplinkybėmis valstybės veiksmai vykstant bankroto procedūrai gali būti pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme¹⁴. 2000 m. spalio 12 d. Sprendime *Ispanija prieš Komisiją (Magefesa)* buvo nuspręsta, *inter alia*, dėl viešųjų kreditorių sprendimo nereikalauti likviduoti *Magefesa* grupės įmonių, kurios iki veiklos nutraukimo pažeidinėjo savo mokestines pareigas¹⁵.

taikyti. Teisingumo Teismo praktikos kontekste to pakanka nustatyti, kad kalbama apie specialiąsias priemones¹⁶. Pagalbos buvimas nustatomas ne iš bendrųjų privilegijų, kurias gali suteikti nacionaliniai teisės aktai, bet iš taikomų, kaip ir šioje byloje, *specialiųjų* bei *pasirinktinių* privilegijų¹⁷.

22. Kaip nurodo Komisija, tos bylos teisinis pagrindas aiškiai yra susijęs su šia Teisingumo Teismo praktika, ypač su byla *Magefesa*. Skundžiamame sprendime Komisija niekur nenurodo, kad valstybės pagalbos buvimą nustato iš pritaikytų bankroto prevencijos priemonių ir sudarytų sutarčių arba iš to kilusių viešųjų kreditorių nuostolių. Nei nacionaliniai teisės aktai dėl bankroto, nei atitinkamos prevencijos procedūros šiame sprendime savaime neginčijami. Šiuo atžvilgiu neginčijama, kad viešieji kreditoriai turėjo kitų būdų priversti atitinkamas įmones vykdyti savo pareigas ir diskreciją, kuri iš jų

23. Kad būtų įvertinti viešosios valdžios institucijų veiksmai tokiais atvejais kaip šioje byloje, Teisingumo Teismas pritaikė Komi-

13 — 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimas *Ecotrade* (C-200/97, Rink. p. I-7907, 36 punktas). Šiam teiginiui pagrįsti Teisingumo Teismas remiasi 1993 m. kovo 17 d. Sprendimu *Sloman Neptun* (C-72/91 ir C-73/91, Rink. p. I-887, 21 punktas).

14 — Žr. 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (C-342/96, Rink. p. I-2459); 1999 m. birželio 29 d. Sprendimą *DM Transport* (C-256/97, Rink. p. I-3913) ir 4 išnašoje minėtą 2000 m. spalio 12 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją*.

15 — 4 išnašoje minėtas 2000 m. spalio 12 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją*.

16 — Žr. 1996 m. rugsėjo 26 d. Sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją* (C-241/94, Rink. p. I-4551, 20 ir 21 punktai) ir 14 išnašoje minėtą Sprendimą *DM Transport*, 30 punktą. Žr. taip pat generalinio advokato A. La Pergola išvados byloje *Ispanija prieš Komisiją* (minėta 14 išnašoje), 8 punktą, taip pat generalinio advokato F. Jacobs išvados šioje byloje, 40 punktą, ir generalinio advokato J. Mischo išvados byloje, kurioje buvo priimtas 2000 m. spalio 12 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją* (minėtas 4 išnašoje), 12–14 punktus.

17 — Pažymiu, kad Teisingumo Teismas kartais supainioja sąvokas „specialusis“ ir „pasirinktinis“ (žr., pavyzdžiui, 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/77, Rink. p. I-3671, 26 punktą). Taigi būtų galima iškelti klausimą, ar nereikia jų atskirti. Iš esmės specialusis yra priešpriešinamas *bendram*. Priemonė yra speciali, kai ji taikoma specialiai įmonių kategorijai, jei šis išskirtinumas negali būti pateiktas apmokestinimo sistemos pobūdžio ir ekonomikos kontekstu, kuriame jis taikomas (žr. šiuo klausimu 2003 m. vasario 13 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-1487, 52 punktą). Tokios priemonės pasekmė yra *ypatingas* elgesys. Pasirinktinumas yra skirtinga sąlyga, kuri pasireiškia kitoje analizės stadijoje (žr. šios išvados 24 ir 25 punktus). Pasirinktinumas priešpriešinamas ne *traktavimo* bendrumui, bet jo *vienodumui* ir reiškia, kad tam tikri tos pačios kategorijos rinkos dalyviai yra išskirti ir jiems taikomas privilegijuotas traktavimas. Šiuo atžvilgiu gali būti specialiosios privilegijos, kurios nebus pasirinktinės.

sijos patvirtintą metodiką, pagal kurią viešosios valdžios institucijų veiksmai turi būti palyginti su stropaus privataus kreditoriaus veiksmais tokiais pat aplinkybėmis¹⁸. Reikia iškelti klausimą, ar panašiomis aplinkybėmis privatusis kreditorius sudarytų tokias pat sutartis, taip pat atleistų nuo skolos ir taip pat elgtųsi įgyvendinant šias sutartis. Jei tokie veiksmai leistų atitinkamai įmonei išgyventi laikiną krizę kreditoriaus naudai, jie būtų galimi. Tačiau jeigu jų imamasi tik norint išgelbėti negyvybingą bei prie rinkos sąlygų nepritaikytą įmonę, jie yra pasmerkti, nes prieštarauja ekonominio efektyvumo logikai ir geram bendrosios rinkos veikimui.

patirianti įmonė sumokėtų jam priklausančią sumą²⁰. Investuotojas gali rinktis ir investuoti ten, kur jam atrodo labiausiai rentabilu. Teoriškai kapitalas, kurį jis yra pasirengęs investuoti į laisvą įmonę, tomis pačiomis sąlygomis yra prieinamas visiems rinkos dalyviams. Kreditoriaus padėtis yra kitokia. Jis jau įtrauktas į privilegijuotą santykį su įmone skolininke, kuriai gali būti pasirengęs suteikti naujų privilegijų, atleisdamas nuo skolos mokėjimo arba leisdamas ją mokėti dalimis. Šiuo atveju naudojamas kapitalas nėra pateiktas „į rinką“. Kitiems rinkos dalyviams jis nėra prieinamas tomis pačiomis sąlygomis. Šis kapitalas yra susijęs tik su dviejų šalių interesais. Dėl šio skirtumo, mano manymu, viešosios valdžios institucijų ir privataus rinkos dalyvio palyginimas turėtų būti vertinamas skirtingai. Investavimo atveju yra lyginama „įprastinėmis rinkos sąlygomis“. Jei kapitalas net ir į sunkumus patiriančią įmonę yra investuojamas investuotojui palankiomis sąlygomis, kad pastarasis galėtų laukti finansinės naudos per ilgesnį ar trumpesnį laiką, jis negali suteikti daugiau pranašumo, ir konkurencija nėra iškraipoma. Kreditoriaus ir skolininko santykių atveju padėtis kitokia. Galima remtis tik „panašiomis rinkos sąlygomis“²¹. Reikia įvertinti įmonių skolininkų padėtį ne jų konkurentų rinkoje atžvilgiu, bet tokius pat sunkumus patiriančių įmonių atžvilgiu. Turi būti keliamas ne tik klausimas, ar yra ekonominis

24. Skundžiamame sprendime Komisija pagrįstai primena, kad privataus kreditoriaus kriterijus neturi būti painiojimas su kitu kriterijumi, kuris Teisingumo Teismo praktikoje yra dažniau taikomas, t. y. privataus investuotojo¹⁹. Investuotojas siekia gauti pelną iš atitinkamų įmonių veiklos, o kreditorius, – kad finansinius sunkumus

18 — 14 išnašoje minėto 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 46 punktą.

19 — Skundžiamo sprendimo motyvų 49 punktą. Dėl privataus investuotojo kriterijaus žr., *inter alia*, 1991 m. kovo 21 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją* (C-305/89, Rink. p. I-1603); 1994 m. rugsėjo 14 d. sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, Rink. p. I-4103) ir 2003 m. sausio 28 d. Sprendimą *Vokietija prieš Komisiją* (C-334/99, Rink. p. I-1139).

20 — 14 išnašoje minėtų 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 46 punktą ir 1999 m. birželio 29 d. Sprendimo *DM Transport* 24 punktą.

21 — Šiuo klausimu žr. generalinio advokato F. Jacobs išvados byloje *DM Transport*, minėtos 14 išnašoje, 34 punktą.

pranašumas, nes dėl jo abejonių nekyla²², bet ir ar šis pranašumas yra „pasirinktinis“, t. y. atsiradęs dėl preferencinio režimo taikymo tam tikrai įmonei be jokio pateisinimo, kurį atitiktų ekonominio efektyvumo logika²³. Šiuo atveju lemiamas kriterijus – ne tai, ar yra ekonominis pranašumas, bet tai, ar šis pranašumas atitinka palankesnę režimą, kurį privatusis kreditorius panašiomis sąlygomis suteiktų įmonei skolininkei.

25. Abiem atvejais galima tik patvirtinti palyginimo metodą, grindžiamą privataus rinkos dalyvio kriterijumi. Toks metodas atitinka bendrą sutarties tikslą išvengti dirbtinių privilegijų kūrimo ir privilegijuotos padėties suteikimo siekiant tam tikrų ekono-

minių interesų²⁴. Tačiau reikia atsižvelgti į besikeičiančias aplinkybes, kuriomis šis metodas turi būti taikomas. Atsižvelgiant į tai, ar šis metodas taikomas investuotojui, ar kreditoriui, skiriasi jo funkcija ir prasmė.

26. Šioje byloje neatrodo, kad Komisijos taikyti teisės aktai ir metodas galėtų būti rimtos kritikos objektas. Jie atitinka Teisingumo Teismo praktikoje nustatytus išskyrimą ir kriterijus. Vienintelis klausimas, kuris gali būti tikrai iškeltas, yra toks: kaip, atsižvelgiant į viešosios valdžios institucijų veiksmus, konkrečiomis bylos aplinkybėmis turi būti taikoma tai, ką Komisija vadina „*Magefesa* doktrina“. Iš nusistovėjusios teismų praktikos darytina išvada, kad vertinant valstybės pagalbą sudarančias suteiktas privilegijas ypač svarbios yra kiekvienos konkrečios bylos aplinkybės²⁵.

27. Darytina pirmoji išvada. Teisės klaida nebuvo įrodyta. Taigi pirmasis teisinis pagrindas nėra pagrįstas.

22 — Komisija galėjo Teisingumo Teisme gintis remdamasi vieninteliu privataus investuotojo kriterijumi, kad tokiomis sąlygomis įmonei skolininkei būtų sunku gauti šį kapitalą. Darant prielaidą, kad aptariama įmonė būtų turėjusi kreiptis į kapitalo rinką dėl paskolos, kurios dydis būtų lygus naudai, jos gautai iš skolos sumažinimo arba mokėjimo atidėjimo, yra akivaizdu, kad ji turėtų sutikti su mažiau palankiomis sąlygomis (žr. Komisijos argumentavimą 14 išnašoje minėtų 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimų *Ispanija prieš Komisiją* ir *DM Transport*, atitinkamai 36 ir 23 punktus). To pakanka naudai nustatyti (šiuo klausimu taip pat žr. generalinio advokato A. La Pergola išvados byloje, kurioje buvo priimtas 14 išnašoje minėtas 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją*, 11 punktą). Tačiau Teisingumo Teismui to nepakanka valstybės pagalbos buvimui nustatyti (14 išnašoje minėto 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, 47–49 punktai).

23 — Privataus kreditoriaus kriterijus taip pat rodo, kad darant tam tikras prielaidas privilegijos, kurios nėra pasirinktinės, konkurentų atžvilgiu gali būti įmonei suteiktos įprastinėms rinkos sąlygomis, jei šios privilegijos galėjo būti suteiktos bet kokiam kitam rinkos dalyviui, esančiam tokioje padėtyje.

24 — Negali būti neigiama, kad pasirinktinės valstybės priemonės sukelia didelę riziką Bendrijai: tai politinės sistemos „apėjimo“ rizika, kuri reiškia privilegijų suteikimą mažai grupei, šių privilegijų kaina užgula kitus bendruomenės narius tuo metu, kai jie negali tiesiogiai daryti įtakos sprendimui suteikti privilegijas.

25 — Žr. 13 išnašoje minėtą 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Ecotrade* 37 punktą, ir 4 išnašoje minėtą 2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 19–21 punktus.

B — Klaida taikant stropaus privataus kreditoriaus kriterijų

28. Klaida galėtų atsirasti dėl to, kad nėra įvertinta susijusių faktų visuma. Kita vertus, ji galėtų kilti iš Komisijai žinomų faktų klaidingo teisinio vertinimo.

1) Materialioji fakto klaida

29. Kad sužinotume, ar Ispanijos valdžios institucijų elgesys bylos aplinkybėmis buvo pakankamai stropus, svarbu sužinoti, kokių veiksmų iš tikrųjų buvo imtasi. Ispanijos vyriausybė mano, kad skundžiamame sprendime Komisijai žinomi faktai nėra tiksliai atspėti. Iš to daroma išvada, kad sprendimas buvo priimtas dėl aplinkybių, kurios nebuvo tokios, kaip teigia Komisija.

30. Čia reikia priminti, kad ieškinio dėl panaikinimo atveju ginčijamo teisės akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į faktines aplinkybes bei remiantis teisės aktais, kurie galiojo šio akto priėmimo dieną²⁶. Iš šios taisyklės būtent dėl valstybės pagalbos darytina išvada, kad negali būti

Komisijai priekaištaujama, jog ji neatsižvelgė į faktines aplinkybes, apie kurias jai nebuvo pranešta nagrinėjant veiksmus, dėl kurių yra kaltinama²⁷. Tačiau Iš Teisingumo Teismui pateiktų bylos dokumentų matyti, kad daugelis ieškinio duomenų, pagrindžiančių Ispanijos vyriausybės argumentus, Komisijai nebuvo pateikti per administracinę tyrimo procedūrą. Faktai, atsiradę po ginčijamo sprendimo priėmimo²⁸ arba sprendimą priėmusiai institucijai laiku nepateikti²⁹, negali būti Teisingumo Teismui pateikiami kaip pagrindžiantys ieškinio pagrindą. Ieškinio pagrindas, dėl fakto klaidos pagrįstas šiais duomenimis, yra nepriimtinas.

31. Nors ieškinys yra labiau pagrįstas dokumentais nei Komisijos per tyrimo procedūrą sudaryta byla, iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų taip pat matyti, kad ši byla yra

27 — 19 išnašoje minėto 1994 rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 31 punktą ir 1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją* (T-110/97, Rink. p. II-2881) 102 punktą.

28 — Savo argumentams paremti ieškovė, *inter alia*, nurodo *Vanosa* gamyklos areštą 2002 m. birželio mėn., įmonės *Vanosa* darbuotojų perėmimą S.A. ir GEA turto likvidavimą pagal nacionalinio teismo sprendimus 2002 m. kovo–spalio mėn.

29 — Toks yra šių ieškinyje atspindinčių faktinių aplinkybių atvejais: 2001 m. birželio mėn. *Vanosa* darbuotojų prašymas paskelbti bankrotą, šio prašymo atmetimas kompetentingame nacionaliniame teisme, galimas GEA ir *Vanosa* veiklos nutraukimas 2001 m., 1998 m. lapkričio 6 d. sutarties nutraukimas 2001 m. gruodžio 20 d., įvykdytas socialinio draudimo įstaigos, 2000 m. liepos ir lapkričio mėn. mokesčių inspekcijos bei įmonių administratorių organizuoti susitikimai, siekiant priversti šias įmones laikytis įsipareigojimų.

26 — 1979 m. vasario 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją* (15/76 ir 16/76, Rink. p. 321, 7 punktą).

išsamesnė, nei galima būtų daryti išvadą iš skundžiamo sprendimo³⁰. Taip pat aiškėja, kad įvykdyti areštai ir hipoteka nebuvo konkrečiai paminėti šiame skundžiamame sprendime. Jame Komisija tik konstatuoja, kad buvo areštuotas nekilnojamas ir kitas turtas³¹.

mas grindžiamas materialiai netiksliais arba iškreiptais faktais. Tokiomis sąlygomis vien dėl paprasto faktinio motyvų netikslumo pagrindinė šio sprendimo dalis negali tapti neteisėta. Taigi fakto klaida grindžiamas teisinis pagrindas turi būti atmestas.

2) Faktų teisinio vertinimo klaida

32. Ar iš to turi būti padaryta išvada dėl skundžiamo sprendimo neteisėtumo? Ieškovė tokią išvadą palaiko, nes šiuos faktus laiko savo veiklos ir stropumo, parodyto valdant bankroto procedūras, paliudijimu. Komisija ginčija, kad šių faktų pakaks jos tyrimo rezultatams pakeisti. Taigi šalys suformuluoja klausimą kitaip. Jos į pirmą vietą iškelia faktų vertinimo būdą. Tariamasis neteisėtumas yra aptariamas kaip teisinio faktų vertinimo, o ne materialios klaidos pasekmė.

34. Reikėtų iškelti tokį klausimą: ar faktai, apie kuriuos galėjo žinoti Komisija tyrimo procedūros metu, pateisina išvadą, kad Ispanijos valdžios institucijos nebuvo pakankamai stropios? Kitaip tariant, ar atsižvelgiant į bylos aplinkybių visumą, *inter alia*, ir į tas aplinkybes, kuriomis sprendimo motyvuose nebuvo remiamasi, gali būti pakeistas sprendime pateiktas vertinimas? Štai ką reikia patikrinti.

33. Šiuo atžvilgiu visais atvejais reikia pripažinti, kad Komisija turi tam tikrą laisvę nustatyti bei atrinkti tinkamus faktus. Jai gali būti priekaištaujama tik dėl tam tikrų aplinkybių, kurios galėtų būti naudingos nagrinėjimui, nenurodymo. Bet neatrodo ir, be to, nėra nurodoma, kad skundžiamas sprendi-

35. Ispanijos vyriausybė teigia, kad taikydama stropaus privataus kreditoriaus kriterijų Komisija nepakankamai atsižvelgė į priemones, kurių kompetentingos institucijos ėmėsi, kad užtikrintų po sutarčių sudarymo susidariusių skolų išieškojimą. Buvo nutylėtos tokios priemonės: areštuotas kilnojamas ir nekilnojamas turtas, 2001 m. socialinio draudimo įstaigos reikalavimas areštuoti banko sąskaitas, 1999–2001 m. valstybinės mokesčių inspekcijos areštuoti

30 — Tokia išvada darytina palyginus skundžiamą sprendimą ir 2001 m. lapkričio 29 d. laišką, kuriuo Ispanijos valdžios institucijos pateikė savo pastabas per Komisijos pradėtą tyrimo procedūrą.

31 — Skundžiamo sprendimo motyvų 37 ir 44 punktai.

butai, GEA prekių ženklai, šių įmonių pagrindinės klientų skolos. Dėl šios klaidos Komisiją pateikė klaidingą vertinimą, jog „Ispanijos Karalystė nesiėmė Ispanijos teisės aktuose numatytų priemonių (atskirų vykdomųjų procedūrų), kad įmonės toliau nebevykdytų veiklos, nevykdydamos savo pareigos mokėti mokesčius ir socialinio draudimo įmokas“³² (skundžiamo sprendimo konstatuojamosios dalies 47 punktą). Į šiuos argumentus Komisija atsako, kad priemonių buvo imtasi pavėluotai, ir bet kuriuo atveju jos nebuvo veiksmingos. Tai, kad viešosios valdžios institucijos negalėjo užkirsti kelio dideliame šių įmonių skolos augime po sutarčių sudarymo, įrodo, kad jos savo pareigų nevykdė tinkamai. Šios institucijos nesiėmė visų teisinių priemonių, joms prieinamų kaip privilegijuotiems kreditoriams, dėl šių įmonių nemokumo. Taip susiklosčius situacijai jos turėjo pasinaudoti galimybe reikalauti paskelbti šių įmonių bankrotą bei likviduoti jų turtą.

36. Prieš pasisakydamas dėl šio ginčo norėčiau sugrįžti prie stropaus privataus kreditoriaus sąvokos, kuri yra ginčijamo kvalifikavimo objektas. Teismų praktikoje „privatus kreditorius“ yra paslaptinė figūra, juo labiau tokiu atveju, kai viešasis kreditorius turi privilegijuotų skolų, jis pakeičiamas „tariamo

privataus kreditoriaus“ fikcija³³. Mūsų mąnymu, šia fikcija siekiama pabrėžti pagrindinį ypatumą. „Stropus privatus kreditorius rinkos ekonomikoje“ yra *veiksmingas* rinkos veikėjas, galintis surasti tinkamesnių priemonių tam tikram tikslui įgyvendinti, t. y. skoloms išieškoti, ir jomis pasinaudoti.

37. Šis veiksmingumas visų pirma reiškia, kad yra visapusiškai atsižvelgiama į susiklosčiusius santykius³⁴. Ieškovė teigia, kad kitame 2002 m. lapkričio 27 d. Sprendime Komisija panašiu klausimu priėmė priešingą sprendimą, o ši visiškai pagrįstai atsako, kad tos bylos aplinkybės buvo visai kitokios. Priešingai nei skundžiamame, sprendime *Refractarios* buvo konstatuoti aktyvūs bei apgalvoti socialinio draudimo įstaigos ir valstybės išdoro veiksmas³⁵.

33 — Šiuo klausimu žr. 14 išnašoje minėtos generalinio advokato F. Jacobs išvados byloje *DM Transport*, 36 punktą ir generalinio advokato J. Mischo išvados byloje, kurioje buvo priimtas 4 išnašoje minėtas 2000 m. spalio 12 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją*, 34 punktą.

34 — Kaip 2002 m. liepos 11 d. Sprendime *HAMSA prieš Komisiją* (T-152/99, Rink. p. II-3049, 168 punktą) skelbia Pirmosios instancijos teismas, „jei įmonė, kurios finansinė padėtis labai pablogėjo, siūlo savo kreditoriams vieną ar kelias sutartis dėl jos skolos tvarkymo, kad būtų ištaisyta padėtis ir išvengta likvidavimo, kiekvienas kreditorius turi pasirinkti tarp jam pagal sutartį siūlomos sumos ir, kita vertus, sumos, kurią jis tikisi gauti po įmonės likvidavimo. Jo pasirinkimui įtakos turi daugelis veiksnių, būtent tai, ar jo skola užtikrinta hipoteka, ar jis yra privilegijuotas, ar paprastas kreditorius, jo turimi galimi skolos užtikrinimai, kaip jis vertina galimybes įmonei atsigauti, ir kokią naudą jis gautų iš likvidavimo“.

35 — 2002 m. lapkričio 27 d. Komisijos sprendimas 2003/283/EB dėl priemonių, kurių ėmėsi Ispanijos Karalystė *Refractarios Especiales SA* naudai (OL 2003 L 108, p. 21).

32 — Skundžiamo sprendimo motyvų 47 punktą.

38. Kita vertus, taip pat patikslinkime, kad pagal šį kriterijų iš viešosios valdžios institucijų nereikalaujama būti abejingomis kitų tikslų, kurių siekiama vykdant bankroto procedūrą, atžvilgiu. Joms leistina, kaip šioje byloje, atsižvelgti į „visuomeninį ir socialinį interesą išsaugoti darbo vietas“³⁶. Tačiau šis dėmesys gali turėti pasekmių tik nagrinėjant pagalbos suderinamumą pagal EB 87 straipsnio 3 dalį. Nustatant valstybės pagalbą, valstybės veiksmai vertinami ne pagal jos siekiamų tikslų svarbą ir reikšmę. Ji vertinama pagal priemonių, kurių buvo imtasi, siekiant apginti kreditoriaus interesus, veiksmingumą. Viešosios valdžios institucijų veiksmai šiuo atveju gali būti vertinami tik tokiu požiūriu.

39. Galiausiai reikia sutikti, kad taikant privataus kreditoriaus kriterijų nereikalaujama nedelsiant paskelbti sunkumus patiriančios įmonės bankroto³⁷. Iš esmės Ispanijos valdžios institucijoms nebūtų galima priekaištauti dėl to, kad jos norėjo išvengti aptariamų įmonių veiklos nutraukimo. Visiškai suprantama, kad privatusis kreditorius, turintis didelių išteklių, būtų suinteresuotas tam tikrą laiką nenutraukti įmonės skolininkės veiklos, jeigu jos likvidavimas nedelsiant kainuotų daugiau nei pagalbos teikimas. Kiekvienas kreditorius turi palyginti, viena

vertus, skubaus įmonės likvidavimo naudą ir, kita vertus, naudą, kurią galima gauti atsiskaičius nedelsiant išieškoti skolas bei pratęsiant skolininko veiklą.

40. Man atrodo, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką atsiskakymas (išieškoti skolą) turi atitikti mažiausiai tris sąlygas. Pirmą, turi būti *a priori* nustatytas įmonės ekonominis gyvybingumas ir finansinės padėties gerėjimas³⁸. Antra, turi būti padaryta viskas, kad būtų sutrukdyta suteikti naujus kreditus ir susidaryti naujoms skoloms³⁹. Trečia, valstybė gali tikėtis savo skolų išieškojimo per protingą terminą⁴⁰.

41. Šių kriterijų taikymas šioje byloje atskleidžia Ispanijos vyriausybės padėties silpnumą. Paaiškėja, jog tuo metu, kai po sutarčių sudarymo įmonių gyvybingumas ir skolų sumokėjimas per protingą terminą dar galėjo būti įmanomas, nebuvo imtasi veiksmingiausių procedūrų, kad būtų neleista susidaryti naujoms skoloms. Toks neveiksmingumas bei nerūpestingumas pasireiškia trimis aspektais.

36 — Šis susirūpinimas kyla, *inter alia*, iš 1998 m. lapkričio 6 d. tarp socialinio draudimo įstaigos ir *Vanosa* sudarytos sutarties motyvų.

37 — Šiuo klausimu žr. generalinio advokato J. Mischo išvados byloje, kurioje buvo priimtas 4 išnašoje minėtas 2000 m. spalio 12 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją*, 36 punktą.

38 — Primintina, kad šis reikalavimas yra Komisijos priimtose Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti, ir kad Teisingumo Teismas 19 išnašoje minėtame 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendime *Ispanija prieš Komisiją* jį nustatė kaip pagalbos bei įmonių restruktūrizavimo suderinamumo sąlygą tuomet, kai gairės dar nebuvo paskelbtos.

39 — Žr. 14 išnašoje minėtą 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* 47 punktą.

40 — Šiuo klausimu žr. 14 išnašoje minėtos generalinio advokato F. Jacobs išvados byloje *DM Transports* 38 punktą.

42. Visų pirma jis kyla iš to, kad priemonių buvo imtasi pavėluotai. Ieškovės minimų areštų po nemokumo procedūrų buvo imtasi tik 2000 m. pabaigoje, t. y. praėjus daugiau nei trejiems metams po to, kai buvo paskelbta, kad įmonė yra nemoki. Kai pagaliau Ispanijos valdžios institucijos nutraukė sutartis ir vėl ėmėsi vykdomųjų procedūrų, dėl susidariusių skolų bet koks išieškojimas atrodė mažai tikėtinas⁴¹. Tai, kad veiksmų buvo imtasi pavėluotai, dar labiau aiškėja iš to, kad šalys pripažįsta, jog privatūs kreditoriai aktyviau nei viešieji kreditoriai prašė vykdyti hipotekos garantijas ir paskelbti *Vanosa* bankrotą. Nerūpestingumas kyla, antra, iš panaudotų priemonių neveiksmingumo. Iš bylos matyti, kad įvykdyti areštai buvo beveik neveiksmingi. Visų pirma, paprasto viešųjų kreditorių vykdyto „spaudimo“ nepakako, kaip teigia ieškovė, tiesioginių veiksmų trūkumui kompensuoti. Tokio spaudimo pasekmės yra tariamos, be to, vienintelė galima pasekmė (įmonių uždarymas) neatitinka siekiamo tikslo – skolų išieškojimo. Pagaliau neveiksmingumą ir rūpestingumo stoką patvirtina Ispanijos valdžios institucijų nežinojimas. Tai, kad Ispanijos Karalystė neįstengė nurodyti tikslios mokėtinų mokesčių sumos, rodo tam tikrą aplaidumą. Tačiau taip pat yra žinoma, kad viešosios valdžios institucijos neturėjo tikslios informacijos apie susijusių įmonių būklę.

Visai nepateisinant GEA mokestinių įsipareigojimų nevykdymo, kaip teigia ieškovė, toks informacijos nebuvimas rodo tam tikrą kompetentingų institucijų budrumo stoką.

43. Pabaigoje ieškovė teigia, kad net jei kompetentingos institucijos būtų kuo stropiausios, sutartys negalėtų būti panaikintos greičiau. Taip yra dėl pačios administracinės skolų išieškojimo sistemos funkcionavimo⁴². Tačiau paprastai teismų praktikoje tariamais praktiniais bei administraciniais sunkumais negalima pateisinti to, kad nesiimama būtinų priemonių pagrindinėms sutarties, šiuo atveju sprendimo dėl leidimo teikti restruktūrizavimo pagalbą, taisyklėms vykdyti⁴³.

44. Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kas buvo iki šios bylos, sunku nedaryti prielaidos, kad stropus kreditorius buvo visiškai suinteresuotas atsisakyti sutarčių ir inicijuoti kiek įmanoma greitesnį atitinkamų įmonių likvidavimą. Priminsime, kad šių įmonių padėtis turėjo būti nagrinėjama atsižvelgiant į restruktūrizavimo planą, kuriam įgyvendinti buvo nustatyta griežta sąlyga – neteikti naujos pagalbos, *inter alia*, atsisakymo nuo nesumokėtų skolų išieškojimo forma⁴⁴. Pripažintas faktas, kad sudarytos sutartys buvo pažeidžiamos nuo pat jų

41 — Priminsiu, kad per nagrinėjamą laikotarpį nuo 1997 m. sausio mėn. iki 2001 m. sausio mėn. GEA susidariusi vien darbdavio įmokų skola siekė 2 582 880 484 ESP, iš kurių 166 937 745 ESP buvo sumokėti, o per tą patį laikotarpį jos dukterinės įmonės *Vanosa* darbdavio įmokų skola siekė 557 166 270 ESP, iš kurių 105 989 762 ESP buvo sumokėti.

42 — Dublikas, p. 14.

43 — Pagal analogiją žr. 1999 m. sausio 26 d. Sprendimo *Terhoeve* (C-18/95, Rink. p. I-345) 45 punktą.

44 — Skundžiamo sprendimo motyvų 50 punktą.

sudarymo, mano manymu, pakankamai aiškiai rodo, kokį kelią reikėjo pasirinkti. Ispanijos valdžios institucijos buvo pasyvios, nors ir buvo įspėtos apie valstybės pagalba laikomą situaciją.

45. Atsižvelgęs į bylos aplinkybes, manau, kad Komisija tinkamai pritaikė privataus kreditoriaus kriterijų. Kaip ir kiti išnagrinėti ieškinio pagrindai, ieškinio pagrindas dėl faktų teisinio vertinimo klaidos turi būti atmestas.

IV — Išvada

46. Atsižvelgdamas į pateiktus samprotavimus, siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti taip:

1. Atmesti ieškinį.
2. Priteisti iš Ispanijos Karalystei bylinėjimosi išlaidas.